

KOMENTÁŘ

6. 2. 2024

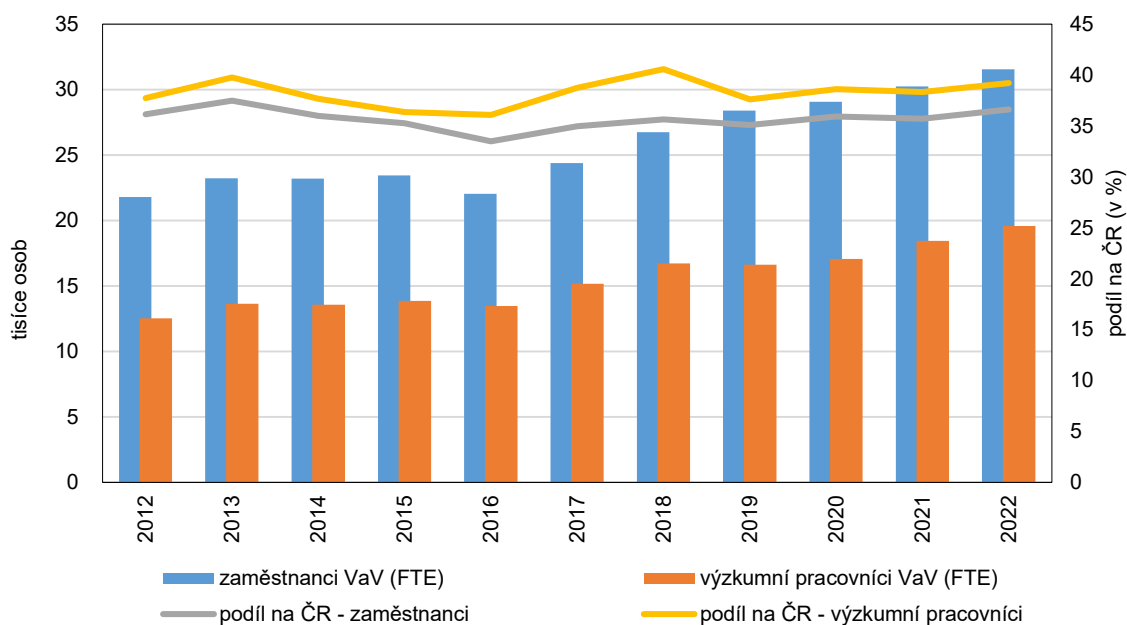
Výzkum a vývoj v Praze v roce 2022

V Praze pracovalo ve vědě a výzkumu v roce 2022 celkem téměř 44 465 zaměstnanců. V Praze tak pracovalo 36,2 % všech zaměstnanců vědy a výzkumu v ČR. Celkově se 31 549 pracovníků věnovalo vědě a výzkumu na plný úvazek. Oproti předchozímu roku počet výzkumných pracovníků poklesl ve vládním sektoru, v ostatních sektorech pak došlo k nárůstu. Světu vědy a výzkumu dominují muži. Podíl žen mezi výzkumnými pracovníky byl 27,6 %, v ČR celkem to bylo o něco méně (24,2 %). Výdaje na VaV dosáhly v roce 2022 v Praze 51,7 mld. Kč. Nejvyšší podíl výdajů byl v podnikatelském sektoru (52 %). V Praze má důležité postavení také sektor vládní a vysokého školství, kde zároveň pracuje i významná část výzkumných pracovníků, technických, odborných a ostatních pracovníků výzkumu a vývoje.

V Praze bylo v roce 2022 ve vědě a výzkumu[1] (dále VaV) celkem 44 465 zaměstnanců, což představovalo 36,2 % všech zaměstnanců pracujících ve vědě a výzkumu v České republice. Počet zaměstnanců v tomto odvětví se v Praze neustále od roku 2016 zvyšuje a meziročně jejich počet narostl o 3,9 %. V dalších šesti ze 14 krajů ČR došlo také k meziročnímu nárůstu. Největší meziroční přírůstek byl zaznamenán v Karlovarském kraji (20,9 %) a naopak k největšímu úbytku došlo v Libereckém kraji (8,3 %). Krajem, kde je zaznamenán druhý nejvyšší počet zaměstnanců, je Jihomoravský kraj (24 840 zaměstnanců). V Praze a Jihomoravském kraji je tak zaměstnáno více než polovina (56,4 %) všech zaměstnanců výzkumu a vývoje (dále VaV).

Pokud chceme vědět, kolik osob se věnuje výzkumu a vývoji na plný úvazek, musíme vyhledat ukazatel Počet zaměstnanců ve VaV přepočtený na plný pracovní úvazek věnovaný VaV aktivitám (FTE). V Praze se pouze VaV věnovalo v roce 2022 celkem 31 549 zaměstnanců, ve druhém Jihomoravském kraji pak 17 469. Pražští zaměstnanci VaV tak tvořili téměř 36,6 % všech zaměstnanců VaV v České republice věnující se pouze VaV činností. Pro srovnání, VaV se na plný úvazek v České republice v roce 2022 zabývalo 86 125 osob.

Graf 1 Zaměstnanci a výzkumní pracovníci ve výzkumu a vývoji v Praze (2012-2022)

KOMENTÁŘ

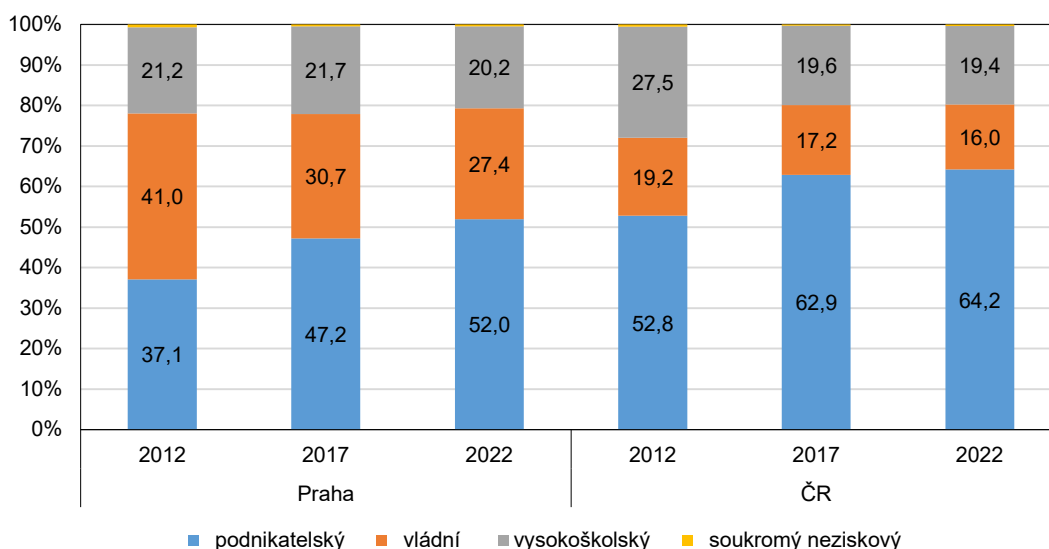
Mezi zaměstnance pracující plně ve VaV jsou zařazeni jak výzkumní pracovníci, techničtí a odborní pracovníci, tak ostatní pracovníci (např. asistentky) ve vědě a výzkumu. **Výzkumných pracovníků** bylo v Praze 19 591, což představuje 62,1 % všech pražských zaměstnanců VaV. Techničtí pracovníci potom tvořili 27,8 % a zbytek (10,1 %) připadl na ostatní zaměstnance VaV. Pražští výzkumní pracovníci tvořili v roce 2022 bezmála 39,7 % všech výzkumníků v ČR.

Mezi výzkumnými pracovníky převládali pracující v podnikatelském sektoru. V roce 2022 jich bylo 8 178 a na celkovém počtu výzkumníků se podíleli 41,7 %. Právě počet pracovníků v tomto sektoru od roku 2012 nejvíce narostl (2,4 krát). Téměř stejně velkou skupinou byli výzkumníci pracující ve vládním sektoru (5 383) a vysokoškolském sektoru (5 886). Zbytek tvoří soukromý neziskový sektor, který má zanedbatelný podíl (0,7 %). Oproti roku 2012 vzrostl počet výzkumných pracovníků ve vysokoškolském sektoru o 39,4 % a v soukromém neziskovém o 34,7 %. K nejmenšímu růstu během posledních deseti let došlo v sektoru vládním (+ 12,8 %).

Zajímavý je **podíl žen mezi výzkumnými pracovníky a ostatními zaměstnanci VaV** (kam pro účely tohoto textu zařazujeme zaměstnance, kteří pracují ve VaV ale nejsou výzkumní pracovníci – tedy technické a ostatní pracovníky). Ve světě vědy dominují muži. Platí to jak v ČR, tak také v Praze. Mezi výzkumnými pracovníky je žen výrazně méně než mezi ostatními pracovníky, kteří jsou zaměstnáni ve vědě a výzkumu. V Praze byl v roce 2022 podíl žen mezi výzkumnými pracovníky (27,6 %) o něco vyšší než byl průměr ČR (24,2 %). Mezi ostatními zaměstnanci (techničtí a ostatní pracovníci dohromady) výzkumu a vývoje bylo žen více – v Praze to bylo 41,4 % a v ČR celkem 34,8 %.

Nejvíce výzkumných pracovníků v Praze bylo zaměstnáno v sektoru vládním (40,5 % ze všech výzkumníků pracujících ve vládním sektoru). Ve vysokoškolském sektoru tvořily ženy 31,7 % výzkumníků a v sektoru podnikatelském pouze 15,8 %.

Graf 2 Výdaje na vědu a výzkum podle sektorů provádění v Praze a ČR (2012, 2017, 2022)

Celkové výdaje na vědu a výzkum v hlavním městě Praze za rok 2022 dosáhly 51,7 miliard Kč. V celé ČR to bylo 133,3 mld. Kč, v Jihomoravském kraji putovalo do výzkumu a vývoje 22,9 miliard Kč a ve Středočeském pak 17,7 miliard Kč. V Praze tak bylo realizováno 38,8 % výdajů na VaV, v Jihomoravském kraji 17,2 % a ve

KOMENTÁŘ

Středočeském 13,2 % všech výdajů na VaV. V těchto třech krajích tedy bylo realizováno 69,3 % všech výdajů na VaV v ČR. Při pohledu na úroveň okresů (přičemž Prahu považujeme za jednu územní jednotku), je zřetelná ještě větší územní koncentrace. Výdaje vyšší než 3 miliardy Kč byly v roce 2022 vydány na výzkum a vývoj v Praze (51,7 mld. Kč) a pouze v několika málo okresech: v okrese Brno-město (21,3 mld. Kč), Mladá Boleslav (7,9 mld. Kč), Plzeň-město (5,5 mld. Kč), Ostrava-město (3,7 mld. Kč) a Olomouc (3,2 mld. Kč). V okresech Praha-východ a Praha-západ byly výdaje na VaV shodně ve výši 3,1 mld. Kč a v okrese České Budějovice na úrovni 3,0 mld. Kč.

V Praze bylo v roce 2022 vynaloženo nejvíce výdajů na VaV v podnikatelském sektoru (26,9 mld. Kč, 52 %), což je v absolutních číslech více než veškeré výdaje na VaV v Jihomoravském kraji. Vzhledem k přítomnosti univerzit a dalších veřejných institucí zabývajících se výzkumem, je v Praze velká část výdajů na VaV uskutečňována vládním (14,2 mld. Kč v roce 2022, 27,4 %) a vysokoškolským (10,5 mld. Kč, 20,2 %) sektorem.

Přitom za posledních deset let se struktura výdajů na VaV do jednotlivých sektorů provádění podstatně změnila. V roce 2012 měl navrch vládní sektor, do kterého šlo 41,0 % výdajů na VaV v Praze. Až na druhém místě byl sektor podnikatelský, do kterého bylo tehdy nasměrováno 37,1 % výdajů na VaV. Přibližně stejný podíl jako v roce 2022 měl tehdy sektor vysokoškolský (21,2 %).

Výdaje na VaV jsou podle druhu výdajů děleny na běžné a investiční. Výdaje v roce 2022 dosáhly v Praze celkem 51,7 mld. Kč a běžné výdaje z nich tvořily 91,4 % všech výdajů (47,3 mld. Kč). Investiční výdaje dosáhly hodnoty necelých 4,4 miliard Kč, tedy 8,6 % všech výdajů. Mzdové náklady tvoří od roku 2010 více jak polovinu běžných nákladů a jejich podíl se od této doby zvyšuje. Zatímco v roce 2012 tvořil jejich podíl na běžných nákladech 54 %, v roce 2022 už to bylo 66 %.

Tabulka 1 Výdaje na vědu a výzkum v Praze a ČR podle zdroje financování v letech 2012-2022 (v mil. Kč)

		2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Praha	Celkové výdaje	24 689	26 165	29 443	32 999	27 632	32 034	36 868	40 115	43 458	47 396	51 738
	Podnikové	9 259	9 774	10 906	12 164	12 595	15 637	17 500	19 014	22 241	24 240	27 717
	Veřejné z ČR	13 314	13 341	14 093	14 755	14 099	15 166	17 078	18 528	18 674	20 137	20 749
	Veřejné ze zahraničí	2 078	2 956	4 306	5 893	741	989	2 132	2 385	2 358	2 813	3 102
	Ostatní z ČR	38	94	139	186	197	242	158	187	184	205	170
ČR	Celkové výdaje	72 360	77 853	85 104	88 663	80 109	90 386	102 754	111 622	113 383	121 930	133 164
	Podnikové	33 464	37 832	43 262	45 607	48 217	53 839	59 947	64 736	66 086	72 833	81 692
	Veřejné z ČR	26 616	27 045	28 034	28 563	28 535	31 232	35 037	37 581	38 569	39 406	40 362
	Veřejné ze zahraničí	11 622	12 576	13 252	13 820	2 667	4 307	6 621	8 064	7 236	8 372	9 425
	Ostatní z ČR	658	400	556	674	691	1 008	1 150	1 241	1 491	1 319	1 685

Pozn. Ostatní zdroje z ČR tvoří součet vlastních příjmů vysokých škol a soukromého neziskového sektoru.

Nejvíce jsou věda a výzkum financovány z podnikových zdrojů. V Praze z 53,6 %, v ČR celkem z 61,3 % a v sousedním Středočeském kraji je to dokonce ze 72,2 % (zde hraje roli dominance zpracovatelského průmyslu, kde je výzkum a vývoj financovaný soukromými podniky). Co se týče podílu veřejných zahraničních zdrojů (patří sem převážně strukturální a investiční fondy EU), největší podíl na výdajích na VaV měl tento zdroj financování právě v letech 2013 až 2015 (11-18 % z celkových výdajů na VaV v Praze). V ČR celkem bylo čerpání z veřejných zahraničních zdrojů rovnoměrnější, ale také výrazné. Od roku 2012 do roku 2015 se

KOMENTÁŘ

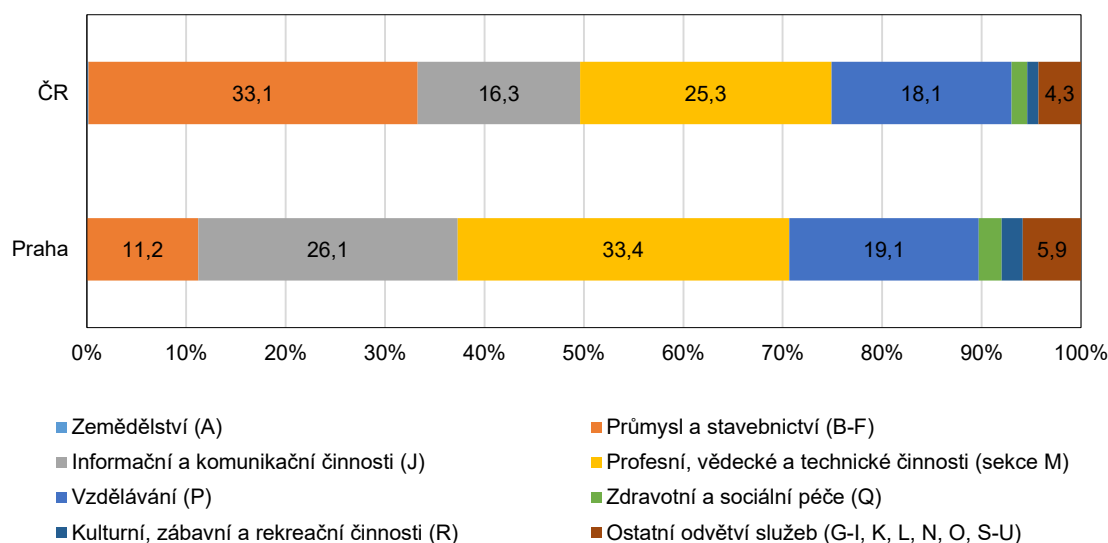
zahraniční veřejné zdroje podílely 16 % na celkových výdajích na VaV v ČR. V roce 2022 představovaly zahraniční veřejné zdroje v Praze pouze 6,0 % všech zdrojů.

Finance z veřejných domácích zdrojů zabírají na celkovém financování vědy a výzkumu v Praze stále menší podíl. V roce 2012 bylo z veřejných zdrojů financováno 53,9 % všech výdajů na VaV, v roce 2022 již jen 40,1 %. Naopak, právě podnikové zdroje financování mají v Praze čím dál větší podíl na financování VaV. V roce 2012 pocházelo z podnikových zdrojů 37,5 % výdajů na VaV, v roce 2022 to bylo již 53,6 %.

V Praze jde většina financí určených na vědu a výzkum do přírodních (58,2 %) a technických věd (22,5 %). Praha je v tomto ohledu spolu s Jihomoravským krajem specifická, protože v ostatních krajích ČR převládají finance pro technické vědy nad přírodními. Na sociální a humanitní vědy jde v Praze dohromady 9,2 % výdajů na VaV. Přibližně 7,5 % výdajů pak míří na lékařské vědy.

Co se týče **odvětvové struktury** institucí a firem, které v roce 2022 realizovaly výdaje na výzkum a vývoj v Praze, převládá mezi nimi odvětví Profesní, vědecké a technické činnosti (33,4 % ze všech výdajů do VaV), z nichž právě drtivá většina financí je přímo od subjektů výzkumu a vývoje. Podniky a instituce v odvětví Informační a komunikační činnosti vydávaly na VaV 26,1 % všech realizovaných výdajů na VaV v hl. m. Praze. Trojici uzavírá odvětví Vzdělávání, které se na celkových výdajích na VaV podílelo 19,1 %.

Graf 3 Výdaje na vědu a výzkum v Praze ČR podle převažující ekonomické činnosti v roce 2022

Odvětvová struktura výdajů na vědu a výzkum v celku za Českou republiku se mírně liší. Patrná je především dominance výdajů na výzkum a vývoj v odvětví Průmyslu a stavebnictví a menší podíl Informačních a komunikačních technologií na celkových výdajích, než je tomu v Praze.

Mnoho dalších informací najdete v aktualizované **sadě tabulek** s podrobnějším pohledem na oblast výzkumu a vývoje.

KOMENTÁŘ

[Výzkum a vývoj v mezikrajském srovnání - tabulky](#)

Další poznatky z těchto oblastí můžete získat v samostatné publikaci z roku 2017:

[Výzkum, vývoj a informační technologie v mezikrajském srovnání v letech 2007 až 2017](#)

Kontakt:

Mgr. Tomáš Slavíček, Mgr. Jana Podhorská
Oddělení informačních služeb Krajské správy ČSÚ v hl. m. Praze
Tel.: 737 280 502
E-mail: tomas.slavicek@czso.cz, jana.podhorska@czso.cz

[1] Výzkum a vývoj (VaV) je sousloví používané pro činnosti, které systematicky pracují na rozšíření stávajícího poznání, získání nových znalostí nebo jejich využití v praxi. Více zde [Ukazatele výzkumu a vývoje - 2021 | ČSÚ \(czso.cz\)](#) v metodické části. Údaje o výzkumu a vývoji byly získány prostřednictvím Ročního výkazu o výzkumu a vývoji (VTR 5-01).